

SANOMALA

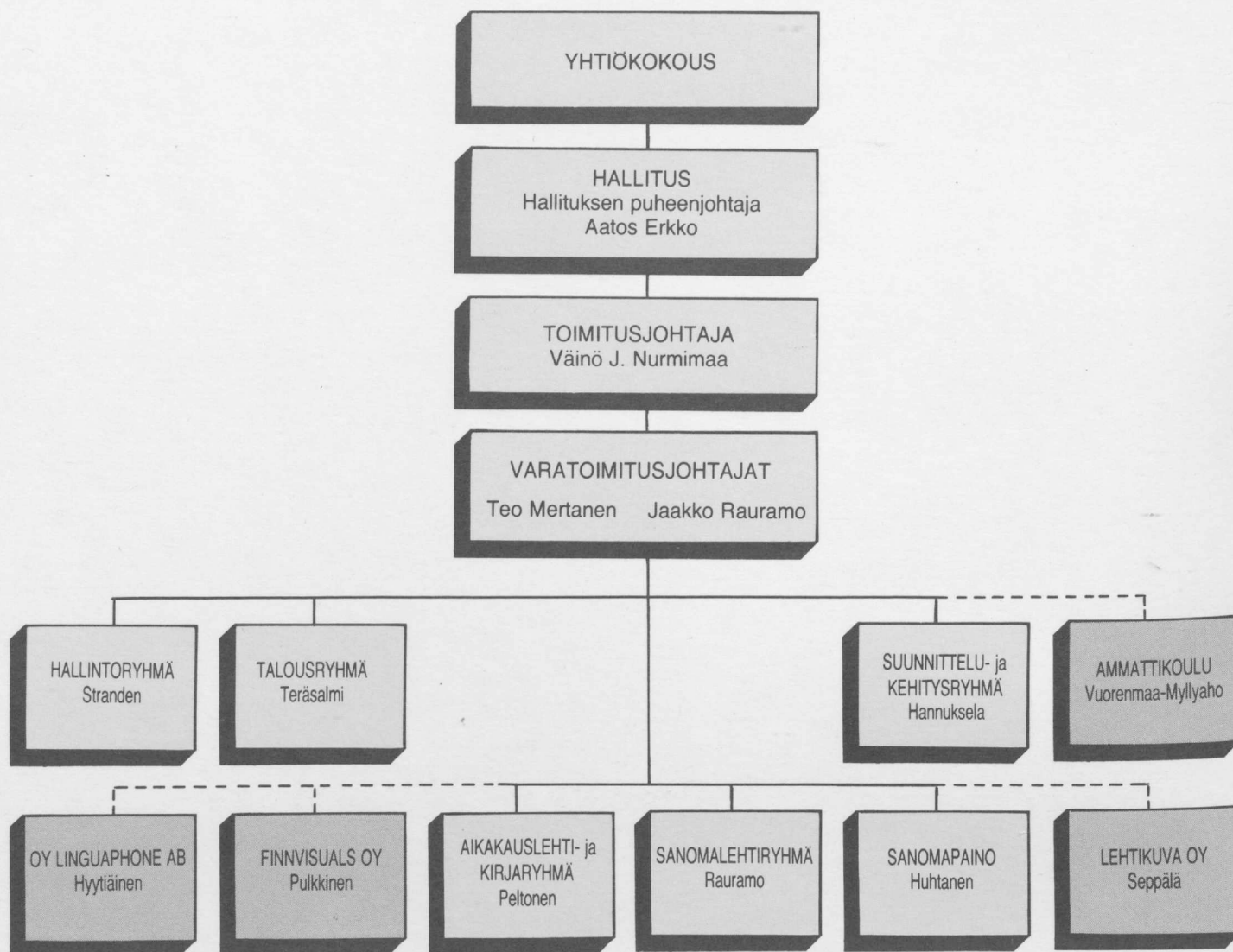
1889 1979

SANOMA OSAKEYHTIO

Toimintakertomus
vuodelta
1978

Päivälehteä kustantamaan vuonna 1889 perustetun, Helsingin Sanomalehtiosakeyhtiön nimellä toimintansa aloittaneen **Sanoma Osakeyhtiön toimialana** on yhtiöjärjestyksen mukaan sanoma- ja aikakauslehtien sekä muiden julkaisujen kustantaminen, kirjapainoliikkeen sekä muun edelliseen liittyvän teollisen ja kaupallisen toiminnan harjoittaminen.

Yhtiön organisaatio

Hallitus

Aatos Erkko, puheenjohtaja
 Teo Mertanen, varapuheenjohtaja
 Aarne Castrén
 Risto Kavanne († 8.6. 1978)
 Väinö J. Nurmimaa
 Patricia Seppälä

1889 1979

SANOMA OSAKEYHTIÖ

Toimintakertomus vuodelta 1978

Sisältö

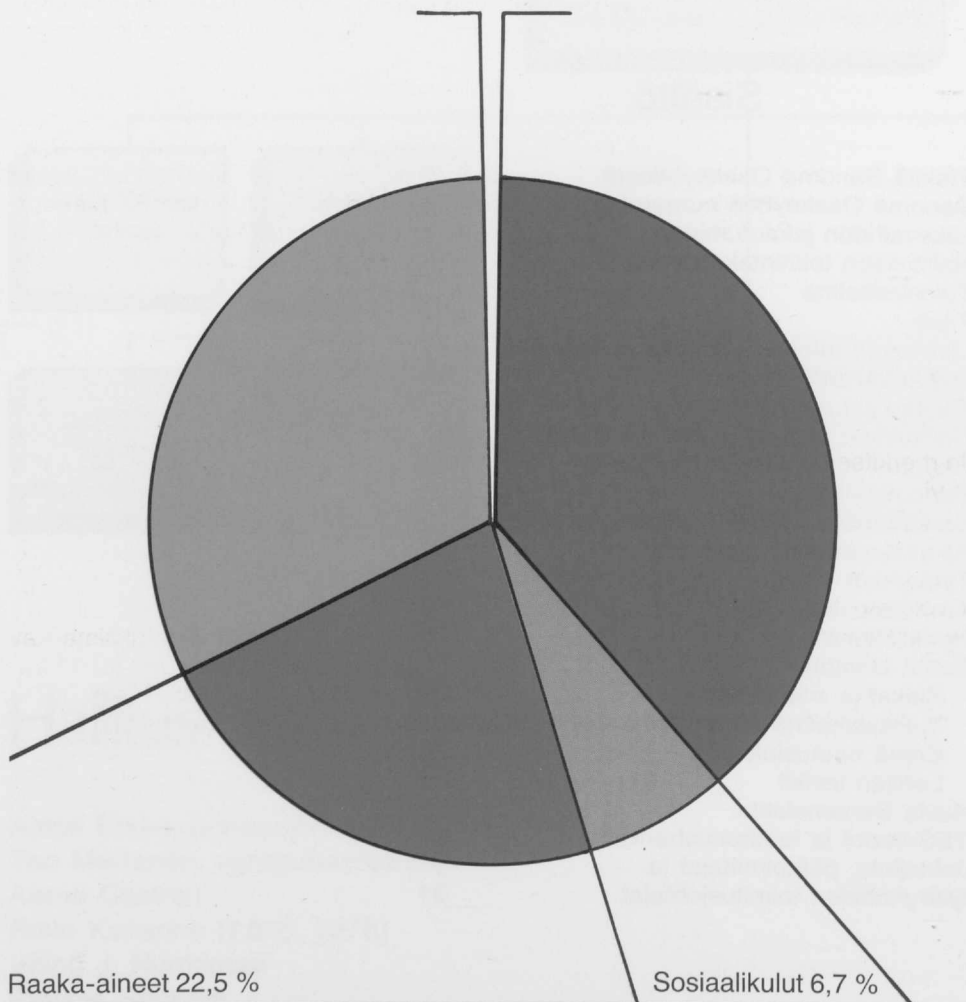
Yleistä Sanoma Osakeyhtiöstä	2
Sanoma Osakeyhtiö numeroina	4
Liikevaihdon jakautuminen	4
Hallituksen toimintakertomus	5
Tuloslaskelma	7
Tase	8
Lisätietoja tuloslaskelmasta ja taseesta	10
Rahankäyttölaskelma	10
Tilintarkastuskertomus	12
Hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat	13
Ehdotus voittovarojen käytöstä	13
Sanomalehdet	14
Sanomapaino	16
Aikakauslehdet	17
Tytäryhtiöt	18
Ammattikoulu	19
Henkilökunta	20
Eräitä tilastoja	
Palkat ja sosiaalikulut	20
Tuloslaskelma prosentteina liikevaihdosta	21
Eräitä tunnuslukuja	22
Lehtien levikit	22
Kuvia Sanomalasta	23
TES-tiedot ja luottamushenkilöt	29
Johtajisto, päätoimittajat ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat	31

Sanoma Osakeyhtiö numeroina

	1978	1977
Liikevaihto	409,1 mmk	356,1 mmk
Tulos	2,9 mmk	2,1 mmk
Palkat	151,1 mmk	135,7 mmk
Taseen loppusumma	320,4 mmk	316,3 mmk
Osakepääoma	7,1 mmk	7,1 mmk
Henkilökunta	2258 henkeä	2285 henkeä
Jakajat	1688 henkeä	1689 henkeä
Asiamiehet	3411 henkeä	3387 henkeä
Paperin kulutus	48,4 milj. kg	45,4 milj. kg
Painoväriin kulutus	0,75 milj. kg	0,70 milj. kg

Sanoma Osakeyhtiön liikevaihdon
409.135.717,20 mk jakautuminen eri
kustannuseriin

Muut kustannukset 31,9 % Tulos 0,7 % Palkat ja palkkiot 38,2 %

Hallituksen kertomus Sanoma Osakeyhtiön toiminnasta v.1978

Vuonna 1978 ilmeni merkkejä, jotka viittasivat Suomen talouselämän toipumiseen sen alettua vähitellen sopeutua pitkäaikaiseen ja kenties pysyväänkin heikon suhdannekehityksen tilaan. Tosin nämä merkit olivat — kuten aina — sangen alakohtaisia. Hyviä oireita olivat esim. puunjalostusteollisuuden toiminta-asteen selvä nousu sekä kauppa- ja myös vaihtotaseen jatkuva parantuminen. Sen sijaan metalliteollisuuden tilauskannassa oli vielä paljon toivomisen varaa. Huolestuttavinta oli kuitenkin jatkuvasti korkea työttömyys, jonka vähenemisestä lähiaikoina ei juuri näyttänyt olevan toiveita.

Kustannustoiminta ja graafinen teollisuus seuraavat yleensä suhdannevaihteluissa useita aloja noin vuoden jäljessä. Näin ollen monia alamme vuoden 1978 kehityskulkuja tulisi verrata vuoden 1977 yleistilanteeseen. Tässä valossa maamme sanomalehdistö näyttää selvinneen vuodesta 1978 melko hyvin. Levikit kasvoivat keskimäärin 1,8 % ja ilmoitusmäärät 2,4 %. Graafisen teollisuuden kokonais-tuotanto nousi kuitenkin vain vajaat 2 %.

Sanoma Osakeyhtiön sanomalehdistä Helsingin Sanomain levikki kasvoi keskimääräistä enemmän: arkilevikki 3,2 % ja sunnuntailevikki 3,7 %. Sen sijaan Ilta-Sanomien menetti levikistään 3,3 %. Aikakauslehdistä Kodin Kuvalehden voimakas kasvu, 24,3 %, nosti lehden levikin lukemaan 158.241 kpl. Me naiset -lehti lisäsi levikkiään 4,0 % ja Suuri Käsityökerho 6,3 %. Sen sijaan Aku Ankka menetti levikistään 1,1 % ja Kansa Taisteli — miehet kertovat -lehti 6,3 %. Aikakauslehtien ja kirjojen kokonaisyhteistyö nousi 18,5 %.

Yhtiön tuloksen kannalta varsin merkitsevän Helsingin Sanomain ilmoitusvolyymin viime vuosina laskusuunnassa ollut kehityskäyrä loiveni nyt selvästi, ja ilmoitusten lukumäärä osoitti jo nousua.

Graafisen teollisuuden osalta voidaan todeta, että Sanomapainon työllisyystilanne parani vuoden 1978 aikana sangen selvästi. Osittain tämä johtui omien aikakauslehtien kasvaneista painoksista, mutta yhtä suurelta osin myös myynnistä muille asiakkaille.

Vuosi 1978 oli yritysdemokratia-kokeilun ensimmäinen varsinainen toimintavuosi Sanomapainossa. Yhteistyökomitean toimesta järjestettiin koulutustilaisuuksia ja käynnistettiin osastoryhmien neuvottelukokoukset. Tällä toiminnalla luotiin hyvä lähtökohta yhteistyölain tulevaa soveltamista varten.

Sanoma Osakeyhtiön 89. toimintavuoden tärkeimmät tapahtumat olivat kuitenkin teknisellä puolella.

Jo vuoden 1977 lopulta lähtien suoritettiin sanomalehtien painatus osittain Vantaalla Sanomalan uudessa sanomalehtipainossa.

Kevättalvella 1978 aloitettiin Ilta-Sanomien väripainatus Sanomalassa. Lehti saikin kantaa muuton enimmäkseen sopeutumisvaikeudet. Toisen 15-yksikköisen painolinjan valmistuttua tapahtui koko painatus-toiminnan lopullinen siirto Sanomalaan 16. 11. 1978 eli päivälleen 89. vuoden kuluttua Päivälehdessä ensimmäisen näytynumeron ilmestymisestä. Näin pääosin päätökseen saatettu Sanomalan tuotantolaitoksen rakennusvaihe merkitsi 200 mm:n sijoitusta.

Myös Pitäjänmäellä, Sanomapainossa saatiin vuoden aikana tuotantokäyttöön huomattava koneinvestointi. Nyt asennettu Harris-offsetrotatio on tarkoitettu erikoispainotuotteiden valmistukseen ja antaa asiakkaille maassamme täysin uusia mahdollisuuksia. Koneen hankinta vaati n. 10 mm:n sijoituksen.

Yhtiön bruttomyynti ylitti ensimmäisen kerran puolen miljardin rajan ja liikevaihto vastaavasti neljäsataa miljoonaa markkaa. Bruttomyyntin lisäys vuoteen 1977 verrattuna oli 16,7 % ja liikevaihdon lisäys 14,9 %. Eräs liikevaihdon kasvuprosenttien pienemmyyteen vaikuttava tekijä oli liikevaihtoverolain muutos vuoden 1978 puolivälissä. Molemmat suhdeluvut merkitsivät myös reaalikasvua, sillä kuluttajahintojen nousu oli vuonna 1978 vain 6 %.

Kustannukset kasvoivat vuonna 1978 myös reaalisesti, mutta jonkin verran vähemmän kuin tuotot. Suhteellisesti muita kuluja enemmän kohosi paperin hinta. Käyttökateen nousu, 16,8 %, oli selvästi liikevaihdon kasvuprosenttia suurempi. Kustannusten nousun muodostumiseen tuottojen kasvua pienemmäksi vaikuttivat osittain valtiovoimien toimenpiteet, joista suuri osa kohdistui sosiaalikuluihin.

Kuten tilinpäätöstä koskevista huomautuksista käy ilmi, antoi toiminnan tulos mahdollisuuden tehdä kuluneelta vuodelta täysien Elinkeinoverolain (EVL) mukaisten poistojen lisäksi eräiden investointien veronhuojennuksia koskevan lain mukaisia ylimääräisiä poistoja, ja siten vahvistaa yhtiön taloudellista asemaa tulevien vuosien maksuvalmiutta rasittavien lisäinvestointien varalta.

Sanoma Osakeyhtiön sanomalehtien riippumattomuuden tärkeänä takeena pidettiin edelleen yhtiön vahvaa taloudellista asemaa. Siksi pyrittiin mm. maksuvalmiuden säilyttämiseen mahdollisimman korkeana. Tässä suhteessa tapahtui v. 1978 kehitys-

tä parempaan. Maksuvalmiuden tunnuslukuna käytetty ns. Quick Ratio kohosi yli 1,0 tason, jonka se oli v. 1977 alittanut. Sen sijaan oman pääoman ja vieraan pääoman suhde muodostui varsin alhaiseksi. Pitkäaikaisen vieraan pääoman edullisen rakenteen vuoksi lainojen lyhennykset olivat kuitenkin pienet.

Kaikesta edellä olevasta johtuen yhtiön kirjanpidollinen tulos parani ja oli 2.946.237,07 mk.

Vuoden lopulla Sanoma Osakeyhtiö hankki omistukseensa Oy Linguaphone Ab:n koko osakekannan. Yhtiö jatkaa toimintaansa kieltenopetuksen alueella.

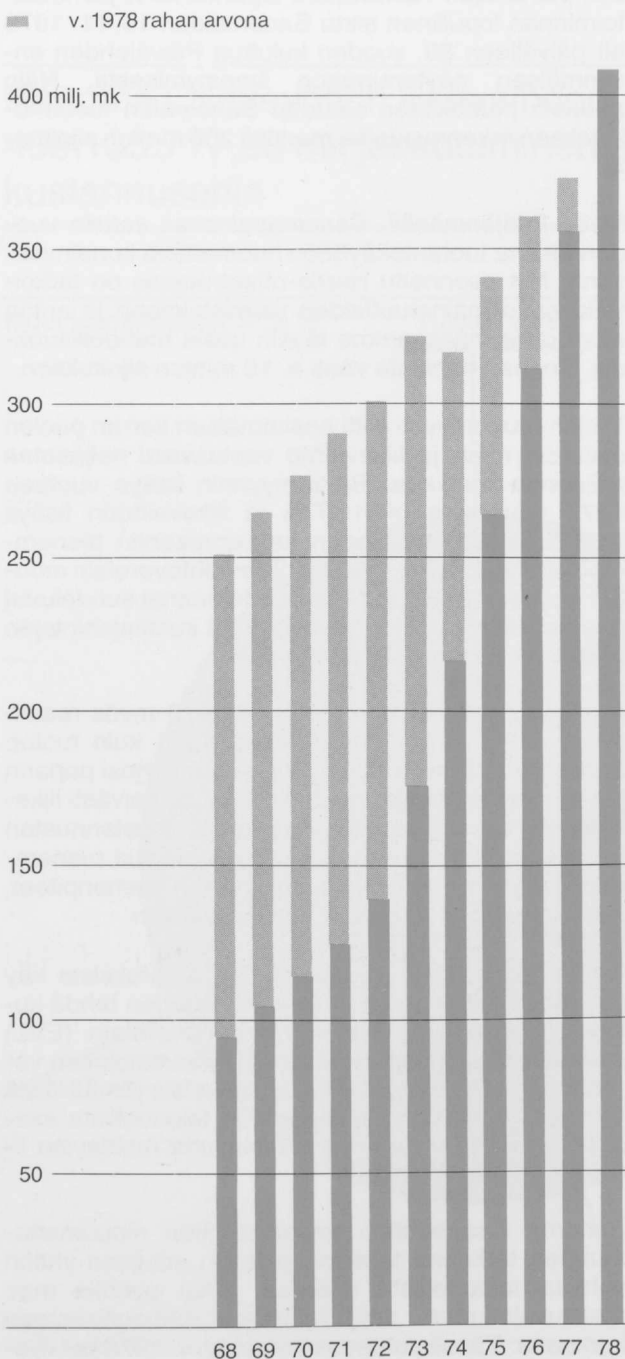
Muista tytäryhtiöistä Lehtikuva Oy:n toiminta kehittyi suotuisasti, kun taas Finnvisuals Oy:n toiminta oli vähäistä ja uudelleen järjestelyn alaisena. Helsingin

Puhelinyhdistyksen ja Oy Nokia Ab:n kanssa jatkettiin Telset-kokeilua.

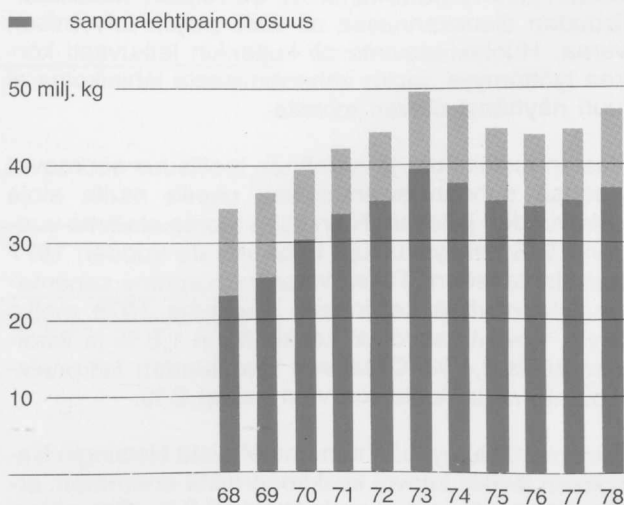
Hallituksen pitkäaikainen jäsen teollisuusneuvos Risto Kavanne kuoli kesäkuun 8. päivänä 1978. Hän toimi koko aktiivisen työelämänsä ajan keskeisissä tehtävissä yhtiössä. Hänen antamansa työpanos Graafisessa Keskusliitossa ja Graafisen Teollisuuden Työnantajaliitossa oli merkittävä myös oman teollisuutemme alan ulkopuolella.

Hallitus toteaa, että yhtiön ja sen tytäryhtiöiden toiminta sujui kertomusvuoden aikana varsin tyydyttävästi. Keskeiset projektit saatettiin aikataulullisesti ja taloudellisesti kiitettävästi päätökseen. Yhtiö oli vuoden lopulla ja 90. toimintavuotensa kynnyksellä erittäin hyvin varustautunut tulevaan toimintaan.

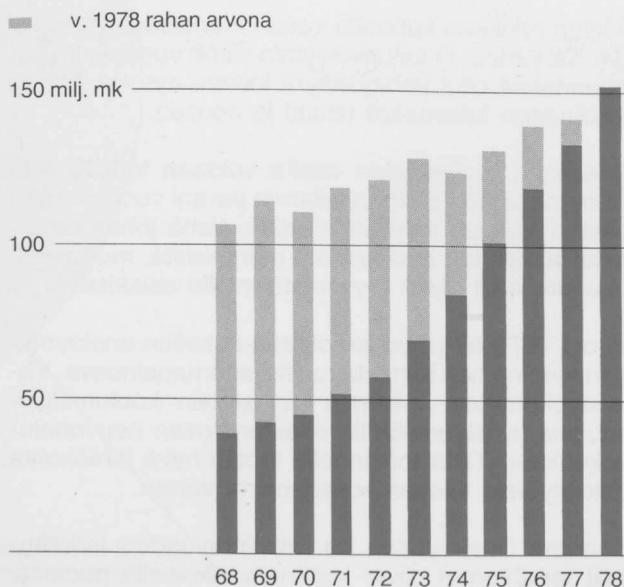
Sanoma Osakeyhtiön liikevaihto

Paperinkulutus Sanoma Osakeyhtiössä

Sanoma Osakeyhtiön maksamat palkat

Tuloslaskelma 1.1.-31.12.1978

	1978	1977
Myyntituotot	530.770.079,13	454.825.378,30
Myyntiin oikaisuerät		
Alennukset	19.653.042,76	
Luottotappiot (1)	1.692.830,69	
Liikevaihtovero (2)	10.519.473,00	
Provisiot ja mainostoimistopalkkiot	51.660.716,79	
Muut oikaisuerät (3)	38.108.298,69	
Liikevaihto	409.135.717,20	356.096.906,46
Muuttuvat kulut		
Aineet ja tarvikkeet (4)	93.040.679,20	
Palkat ja palkkiot (5)	114.474.342,26	
Muut muuttuvat kulut	34.831.015,57	
– varaston muutos	– 853.461,03	
Myyntikate	167.643.141,20	147.708.650,86
Kiinteät kulut		
Palkat ja palkkiot (6)	41.679.552,75	
Vuokrat	6.254.401,67	
Muut kiinteät kulut	50.709.196,11	
Käyttökate	68.999.990,67	59.266.234,58
Poistot (7)		
Rakennuksista ja rakennelmista	12.266.288,55	
Koneista ja kalustosta	48.322.957,54	
Muista pitkävaik. menoista	335.440,79	
Liikevoitto	8.075.303,79	5.075.187,08
Muut tuotot ja kulut		
Korkotuotot	4.584.862,76	
Osinkotuotot	191.184,55	
Muut tuotot	2.300.432,20	
Muut kulut	– 358.044,33	
	6.718.435,18	
	14.793.738,97	14.198.094,61
Korkokulut	– 11.607.244,80	
Välittömät verot	– 240.257,10	
Tilikauden voitto	<u>mk 2.946.237,07</u>	<u>mk 2.075.000,29</u>

(Suluissa olevat luvut viittaavat kohtaan "lisätietoja tuloslaskelmasta ja taseesta")

Tase 31.12.1978

Vastaavaa	1978		1977
Rahoitusomaisuus			
Rahat ja pankkisaamiset	18.710.354,14		
Myyntisaamiset	113.788.923,90		
Lainasaamiset (8)	21.083.781,74		
Ennakkomaksut	95.103,23		
Siirtosaamiset	6.127.810,59		
Muut rahoitusvarat	<u>649.614,92</u>	160.455.588,52	142.860.300,42
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet (9)	21.825.435,14		
Valmiit tavarat ja puolivalmisteet	<u>4.899.920,88</u>	26.725.356,02	25.871.894,99
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot			
Maa-alueet	21.920.535,23		
lisäys	<u>100.417,72</u>	22.020.952,95	
Rakennukset ja rakennelmat	21.416.418,55		
lisäys	5.170.273,49		
vähennys	8.801,98		
investointirahastosta	<u>918.107,93</u>		
	25.659.782,13		
poistot	<u>12.266.288,55</u>	13.393.493,58	
Koneet ja kalusto	87.502.943,86		
lisäys	42.277.003,26		
vähennys	407.734,90		
investointirahastosta	<u>1.610.892,07</u>		
	127.761.320,15		
poisto	<u>48.322.957,54</u>	79.438.362,61	
Osakkeet ja osuudet (10)	16.058.743,21		
lisäys	1.161.989,70		
vähennys	<u>133.750,55</u>	17.086.982,36	
Muut pitkävaikutteiset menot (11)	632.364,16		
lisäys	<u>989.280,00</u>		
	1.621.644,16		
poisto	<u>335.440,79</u>	1.286.203,37	147.531.005,01
		<u>133.225.994,87</u>	<u>316.263.200,42</u>
		<u>mk 320.406.939,41</u>	

Vastattavaa

Vieras pääoma

Lyhytaikainen

Ostovelat

Ennakkomaksut (12)

Siirtovelat (13)

Muut lyhytaikaiset velat (14)

Pitkäaikainen

Eläkelainat (15)

Muut lainat (16)

Varaukset (17)

Investointivaraukset

Muut varaukset

Oma pääoma

Sidottu

Osakepääoma

Arvonkorotusrahasto

Vapaa

Käyttörahasto

Lahjoitusvaraus

Voitto edellisiltä vuosilta

Tilikauden voitto

1978

1977

22.514.326,32

85.666.042,46

26.308.096,46

8.803.983,03

143.292.448,27

146.907.689,61

93.939.998,50

41.317.500,00

135.257.498,50

126.979.234,71

1.500.000,00

2.780.000,00

4.280.000,00

6.809.000,00

7.100.760,00

8.500.000,00

15.600.760,00

17.867.447,81

1.068,00

1.161.479,76

2.946.237,07

21.976.232,64

37.576.992,64

35.567.276,10

mk 320.406.939,41

316.263.200,42

Liitetiedot 31.12.1978

1. Oman pääoman muutokset

Lahjoitusvaraus

1.1.1978

Siirretty voittovaroista

Annettu lahjoituksia

24.068,00

+ 25.000,00

- 48.000,00

1.068,00

Voittovarot

1.1.1978

Käytetty osingonjakoon

Siirretty lahjoitusvaraukseen

Poistojen palautukset

2.075.000,29

- 994.106,40

- 25.000,00

+ 105.585,87

1.161.479,76

2. Eläkesäätiön vastuuvajaus

10.502.463,84

3. Velan vakuudeksi annetut arvopaperit

13.272.889,52

Velan vakuudeksi annetut

kiinnevelkakirjat

Takaukset

57.000.000,00

2.139.647,35

Lisätietoa tuloslaskelmasta ja taseesta

Tuloslaskelma

1. Luottotappioiksi, joiden määrä on kasvanut 0,9 % vuodesta 1977, on kirjattu mm. maksamatta jätettyjen lehtitilausten toimitetut numerot tilaushintaan. Luottotappiot ovat 0,32 % bruttomyynnistä.
2. Vuoden 1978 puolivälissä voimaan tullut liikevaihtoverolain muutos lisäsi maksettavaa — ja myöhemmin takaisin saatavaa — liikevaihtoveroa niin, että summa on nyt 144,9 % edellisvuotista suurempi.
3. Tuotteiden kuljetusmaksujen osuus summasta on 32,5 mmk.
4. Paperin osuus on 75,7 mmk, missä nousua edelliseen vuoteen 22,7 % vaikka paperin kulu- tus lisääntyi vain 6,0 %. Syynä on paperin hinto- jen suuri korotus.
5. Muuttuviin palkkoihin on luettu mm. toimittajien, kirjayöntekijöiden ja jakajien palkat alalla vallit- sevan yleisen käytännön mukaisesti. Summa on 8,8 % edellisvuotista suurempi.
6. Kiinteiden palkkojen huomattavimmat erät ovat konttori- ja teknisten toimihenkilöiden palkat. Summa on 7,2 % edellisvuotista suurempi.
7. Paitsi EVL:n sallimia täysiä poistoja on tehty 18,3 mmk:n ylimääräiset veronhuojennuspoistot Sanomalassa.

Rahan lähteet

	1978	1977
Tulorahoitus	(mmk)	(mmk)
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	13,9	12,5
Verot	- 0,2	- 5,9
Poistot (ilman veronhuojennuspoistoja)	<u>42,6</u>	<u>32,9</u>
	56,3	39,5
Lainojen lisäykset (seuraavan vuoden lyhennyksiä vähentämättä)	<u>11,5</u>	<u>15,3</u>
	<u>67,8</u>	<u>54,8</u>

Rahan käyttö

Käyttöomaisuusinvestoinnit	49,1	89,3
Osingonjako	<u>1,0</u>	<u>1,0</u>
	50,1	90,3
Nettokäyttöpääoman muutos (lisäys +, vähennys -)	<u>+17,7</u>	<u>-35,5</u>
	<u>67,8</u>	<u>54,8</u>

Käyttöpääoman muutos

Rahoitusomaisuus (lisäys +, vähennys -)	+17,6	-20,5
Vaihto-omaisuus, vähennys	- 6,7	- 8,7
Lyhytaikainen vieras pääoma (lisäys -, vähennys +)	<u>+ 6,8</u>	<u>- 6,3</u>
	<u>+17,7</u>	<u>-35,5</u>

Tase

8. Tästä on saatavia henkilökunnalta 0,2 mmk ja tytäryhtiöiltä 0,4 mmk, loput ulkopuolisilta.
9. Vaihto-omaisuus on arvostettu hankinta-arvoonsa. Aikaisempaa varastovarausta on purettu 8,6 mmk.
10. Vuoden aikana hankittu Oy Linguaphone Ab:n koko osakekanta. Lisäksi osallistuttiin kaikkiin niihin osakemerkintöihin, joita toimeenpanivat sellaiset yhtiöt, joissa Sanoma Osakeyhtiö on osakkaana.
11. Ilmoitusten tietokonesovellutuksen ohjelmistojen hankintamenoja.
12. Ennakkomaksuihin sisältyy vastuu tilatuista, toi-

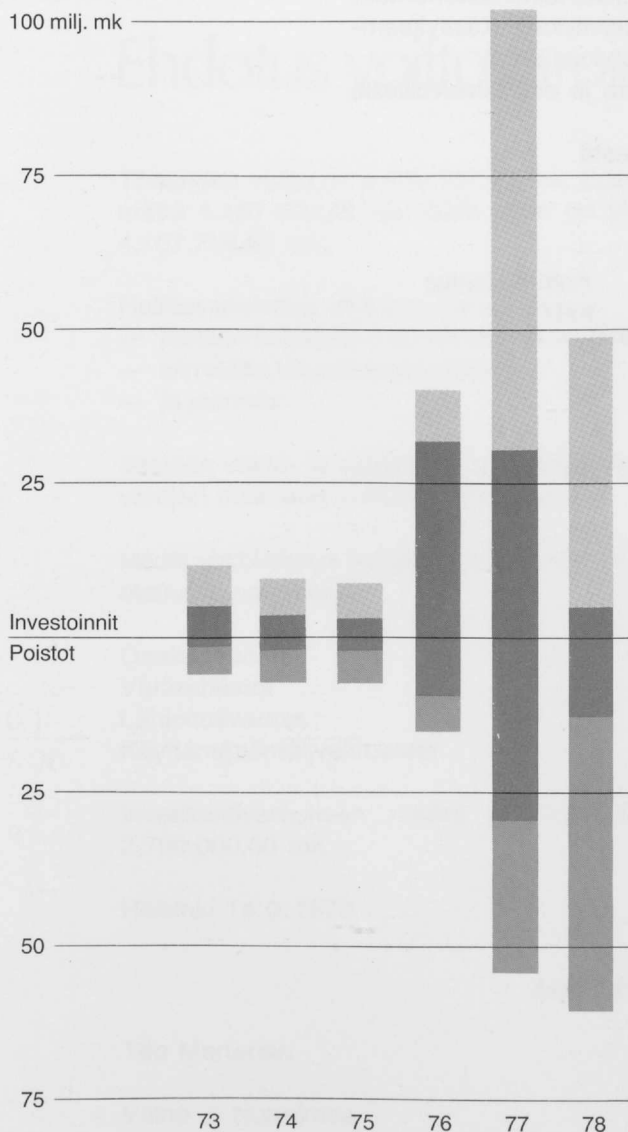
mittamattomista lehdistä 85,7 mmk. Huomattava osa tästä summasta on myös tilisaatavana.

13. Puolet siirtovelosta on lomapalkkavelkaa.
14. Sisältää 3,2 mmk vuonna 1979 erääntyvää pitkäaikaisten velkojen lyhennystä. (Eläkevakuustakaisinlainausta).
15. Eläkelainoista 50,9 mmk on omalta eläkesäätiöltä ja loput Ilmariselta takaisinlainattuja vakuutusmaksuja.
16. Sisältää 10,5 miljoonaa dollarimääräistä lainaa Sanomalan konehankintoihin. Lainan takaisinmaksu tapahtuu vuosina 1982—1986.
17. Investointivarauksesta on 2,5 mmk kirjattu Sanomalan hankintoihin. Luottotappiovaraus on ennallaan.

Investoinnit ja poistot

Investoinnit
 ■ Rakennukset ja maa-alueet
 ■ Koneet ja kalusto

Poistot
 ■ Rakennukset
 ■ Koneet ja kalusto

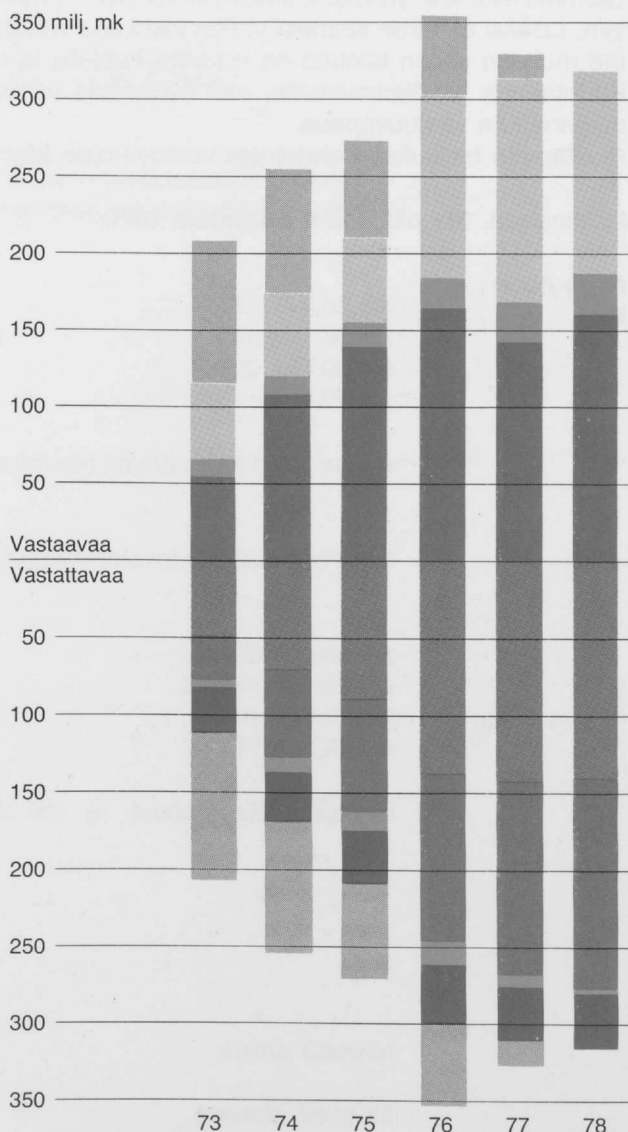

Tase-erien kehitys v. 1973–1978 (mmk)

Vastaavaa
 ■ Rahoitusomaisuus
 ■ Vaihto-omaisuus
 ■ Käyttöomaisuus

Vastattavaa
 ■ Lyhytaik. velat
 ■ Pitkäaik. velat
 ■ Varaukset
 ■ Oma pääoma

■ Tase-erät yht. v. 1978 rahan arvona

Tilintarkastuskertomus

Sanoma Osakeyhtiön yhtiökokouksen 11.4. 1978 valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet yhtiön tilikauden 1978 hallinnon ja tilit ja annamme tehtävän suoritetuamme seuraavan lausunnon.

Allekirjoittanut Autio on tilikauden aikana suorittamissaan tarkastuksissa todennut, että yhtiön kirjanpito on asianmukaisesti hoidettu ja että rahavarojen hoito on ollut huolellista.

Tilinpäätös, joka osoittaa tilikaudelta voittoa 2.946.237,07 markkaa, on oikein tileistä johdettu ja oikein perustein tehty. Sanomalan rakennusten ja koneiden hankintamenoista on tehty poistoja myös veronhuojennuslain perusteella.

Tase-eriä varmentavat asianmukaiset tase-erittelyt. Pankkitilit täsmäävät tilinpäätöspäivänä rahalaitosten tiliotteiden kanssa. Arvopaperit ovat tallessa ja vakuutukset ovat hoidetut.

Oma pääoma on taseessa jaettu sidottuun ja vapaaseen pääomaan uuden osakeyhtiölain säännösten mukaisesti.

Olemme lukeneet yhtiökokouksen ja hallituksen pöytäkirjat sekä toimintakertomuksen. Lisäksi olemme saaneet yhtiön toimintaa valaisevia selvityksiä. Käsityksemme mukaan yhtiön taloutta on hoidettu huolella ja menestyksellisesti.

Ehdotamme yhtiökokoukselle, että tilinpäätös vahvistetaan ja että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus.

Puollamme hallituksen ehdotusta voittovarojen käyttämisestä.

Helsingissä, 30. päivänä maaliskuuta 1979

Aimo Autio
KHT

Antti Helenius
KHT

Aatos Erkko, puheenjohtaja	valittuna toimikaudeksi	1978—1980
Teo Mertanen, varapuheenjohtaja	” ”	1977—1979
Aarne Castrén	” ”	1976—1978
Risto Kavanne († 8. 6. 1978)	” ”	1977—1979
Väinö J. Nurmimaa	” ”	1978—1980
Patricia Seppälä	” ”	1976—1978

Erovuorossa ovat jäsenet Aarne Castrén ja Patricia Seppälä.

Tilintarkastajina olivat kauppat.lis. Aimo Autio KHT ja kauppat.maist. Antti Helenius KHT sekä varalla rouva Ritva Harli ja kauppat.maist. Aunus Salmi KHT.

Ehdotus voittovarojen käytöstä

Tilikauden voitto on 2.946.237,07 mk. Edellisen vuoden voittovaroista on käyttämättä 1.161.479,76 mk. Näin ollen on yhtiökokouksen käytettävissä yhteensä 4.107.716,83 mk.

Hallitus ehdottaa, että e.m. varoista	4.107.716,83 mk
— jaetaan osinkona 4,80 mk osaketta kohden eli	1.136.121,60 mk
— siirretään lahjoitusvaraukseen	200.000,00 mk
— ja jäännös	2.771.595,23 mk

jätetään voitto- ja tappiutilille ja että hallitus oikeutetaan käyttämään näitä varoja verojen maksuun vuoden 1979 aikana.

Mikäli yhtiökokous hyväksyy edellä olevan ehdotuksen, tulevat yhtiön omat varat olemaan seuraavat

Osakepääoma	7.100.760,00 mk
Vararahastot	26.367.447,81 mk
Lahjoitusvaraus	201.068,00 mk
Käyttämättömät voittovarot	2.771.595,23 mk

Investointivarauksen määrä on 1.500.000,00 mk ja luottotappiovarauksen 2.780.000,00 mk.

Helsinki 14. 3. 1979

Aatos Erkko

Teo Mertanen

Aarne Castrén

Väinö J. Nurmimaa

Patricia Seppälä

Helsingin Sanomat

Helsingin Sanomain huomattavia toimituksellisia kohtimaan tapahtumia olivat presidentin vaalit, valtiösääntökeskustelu, Finnairin lentokoneen kaappaus, lento-onnettomuus Rissalassa ja veneonnettomuus Hangon edustalla.

Kansainvälisen politiikan keskeisiin aiheisiin kuuluivat terroritoiminta, Lähi-Idän rauhanpyrkimykset, Etiopian sota, Rhodesian ja Namibian kysymysten selvittelyt sekä vuoden lopulla puhjennut Vietnamin ja Kamputsean selkkkaus. Urheilun suurimpia selostuskohteita olivat hiihdon MM-kisat Lahdessa ja jalkapalloilun MM-kisat Argentiinassa.

Vuoden loppuun mennessä saatiin päätöksentekoa varten valmiiksi ehdotukset toimenpiteistä lehden rakenteen, ulkoasun ja värien käytön kehittämiseksi Sanomalan painolaitoksen tarjoamien uusien mahdollisuuksien mukaisesti.

Jo ennen syksyllä tapahtunutta lopullista siirtoa Sanomalaan valmistettiin osa Helsingin Sanomain painoksesta ja kesällä jonkin aikaa myös koko painos Sanomalassa. 2. 5. 1978 alkoi sivujen faksimilesiirto radiolinkin välityksellä Helsingistä Sanomalaan.

Helsingin Sanomain koko vuoden keskimääräinen levikki oli arkisin 368.351 kpl, mikä merkitsi kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 11.406 kpl. Sunnuntaisin levikki nousi 420.063 kappaleeseen, jossa kasvua oli 14.878 kpl. Kaikista talouksista laskettu levikkipeitto oli Helsingissä 67,7 %, pääkaupunkiseudulla 70,4 %, Uudellamaalla 60,2 % ja koko maassa 22,5 %.

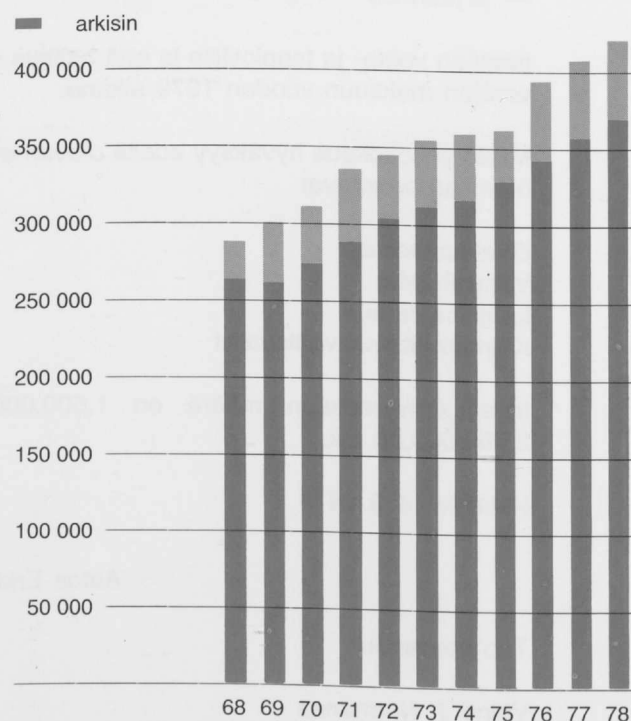
Helsingin Sanomain ilmoitusvolyymi oli vuonna 1978 33.005 palstametriä. 0,6 % vähennys edelliseen vuoteen verrattuna merkitsi laskevan suunnan selvää hidastumista. Samaan viittaa ilmoitusten kappaleluvun kasvu 14.703 kappaleella 483.388 kappaleen kokonaismäärään, eli 3,1 %. Palstametriä vähennettiin tapahtui teksti-ilmoittelussa, joka supistui 8,1 %.

Toimintavuoden aikana kehitettiin Helsingin Sanomain tilaajarekisteripalvelua suunnitelmien mukaisesti. Jakelukonttien käyttökokeilua jatkettiin, sitä kuitenkaan laajentamatta.

Helsingin Sanomille luotiin oma, sekä levikki- että ilmoitusmyynnistä vastaava organisaatio, jonka levikkistä vastaava osa sijoittui Sanomalaan. Lehden koko markkinointitoiminnasta vastaavaksi markkinointijohtajaksi nimitettiin Matti Huopaniemi.

Helsingin Sanomain mainonta ja markkinointi noudattivat periaatteessa entisiä muotoja. Urheilun tukitoiminta kohdistui entiseen tapaan ensisijaisesti nuorison urheiluun. Helsingin Sanomain vuoden 1978 aikana tukemat urheilutapahtumat olivat Jukolan Viesti, Hopeasompa-hiihdot, Siniviittauinnit, optimistijollien SM-kilpailu, jalkapalloilun nappulaturnaus ja Kaivopuiston maraton. Näihin kilpailuihin osallistui vuonna 1978 n. 375.000 henkilöä. Lisäksi Helsingin Sanomat tuki ensimmäisen kerran kansallisia balettianssikilpailuja, jotka järjestettiin Kuopion tanssiviikon yhteydessä kesäkuussa.

Helsingin Sanomain keskimääräinen levikin kehitys sunnuntaisin

Ilta-Sanomat

Toimintavuoden aikana täsmennettiin Ilta-Sanomien toimituksellisia laatuvaatimuksia. Lehden toimituspolitiikka suunnattiin uutispainotteisemmaksi. Ilta-Sanomien toiseksi päätoimittajaksi nimitettiin 1.12.1978 alkaen Heikki Aarnio.

Ilta-Sanomien osalta 14.1.1978 alkanut painatuksen siirtyminen Sanomalaan oli kokonaisuudessaan toteutettu 2.5.1978. Neliväriin käyttö viikonvaihdenumeroissa alkoi 14.1.1978 ja päivittäisissä numeroissa 2.5.1978.

Uuden tekniikan käyttöönottoon sekä painossa että latomossa liittyvät alkuvaikeudet aiheuttivat keväällä ja kesällä häiriöitä Ilta-Sanomien valmistuksessa. Tämä vaikutti osaltaan lehden levikkikehitykseen. Ilta-Sanomien keskimääräinen nettolevikki koko vuodelta, 118.063 kpl, oli lähes 4.000 kpl pienempi kuin edellisenä vuotena. Vuoden viimeisellä neljänneksellä lehden tulo myyntipisteisiin vakiintui aikataulun mukaiseksi. Tämä vaikutti kysyntää elvyttävästi, ja vuoden viimeisen neljänneksen levikki ylitti jälleen 122.000 kappaletta.

Ilmoituksia Ilta-Sanomissa julkaistiin 3.341 palstametriä eli 3,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Väheneeseen vaikutti osaltaan tupakkamainonnan kieltäminen 1.3.1978 alkaen.

Ilta-Sanomien markkinointia hoitamaan perustettiin Helsingin Sanomain tavoin erillinen organisaatio, jonka johtoon nimitettiin markkinointijohtaja Sakari Almi. Osa toiminnasta sijoitettiin Sanomalaan.

Ilta-Sanomien osallistuminen urheilun tukemiseen tapahtui Ilta-rastien ja vantaalaisten nuorten Kultakiekkoturnauksen puitteissa.

Sanomala

Sanomalan painotalon ensimmäisen vaiheen osittain jo v. 1977 käyttöön otettujen tuotantolaitteiden asennus saatiin loppuun ja laitteet täyteen käyttöön vuoden 1978 aikana. Lisäksi suoritettiin kokonaisuudessaan tuotantokoneiden toisen vaiheen asennus ja käyttöönotto. Toinen vaihe käsitti 15 Metro Goss offsetpainoyksikköä, 2 taittolaitetta sekä näihin liittyvät postituslaitteet ja rullankäsittelylaitteet. Tämän vaiheen toteuduttua Sanomalassa on 36 yksikköä ja 5 taittolaitetta.

Vuoden 1978 aikana luotiin organisaatio Sanomalan painatuskapasiteetin ylijäämän myyntiä varten. Tämän myynnin laskutus oli 1,5 mmk. Tuotanto-organisaatiota kehitettiin edelleen.

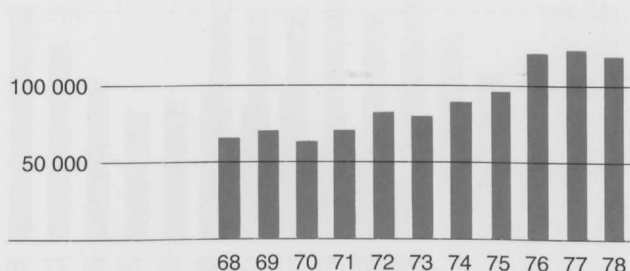
Vuoden loppuun mennessä Sanomalassa toimivat sanomalehtiryhmän levynvalmistus, paino ja postitus sekä näiden vaatima ylläpito- ja varastotoiminta. Kaikkiaan Sanomalassa työskenteli vuoden lopussa n. 300 henkilöä.

Sanomalan painolaitoksen käynnistämiseen liittyvä siirtyminen 100 % valoladontaan toteutettiin heti vapun jälkeen käyttäen ladonnan ohjauksessa Hewlett & Packardin tietokoneita, joiden ns. Text II ohjelmiston on laatinut System Development Corporation, USA. Varsinaisen tuotantosysteemin lisäksi Text II sisältää ilmoitusten vastaanottosysteemin, jonka käyttö aloitettiin heinäkuussa 1978.

Sanomalan käyttöönottoon liittyi myös neliväriin käyttö, johon valmistauduttiin tilaamalla laitteet värierottelua varten.

Kaikki projektit toteutettiin sekä aikataulun että taloussuunnitelmien mukaisesti. Tämä merkitsi henkilökunnalle erittäin kovaa haastetta, johon vastattiin kiitettävällä tavalla.

Ilta-Sanomien levikin kehitys

Sanomapaino

Sanomapainossa jatkettiin toiminnan sopeuttamista jo lähes vakiintuneeseen heikkoon suhdannekehitykseen. Kaupallisten painojen työllisyys ei merkittävästi heikentynyt, mutta voimakastakin hintakilpailua esiintyi edelleen.

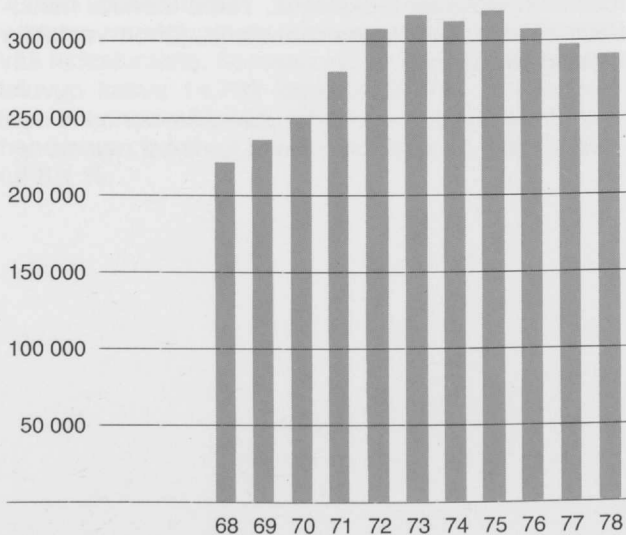
Kertomusvuoden aikana Sanomapaino saavutti sille asetetut tavoitteet. Kokonaismyynnin lisäys oli 13 %, mikä sisältää myös volyymin reaalisuutta.

Sanomapainon erikoistumisastetta kohotettiin keskittymällä erikoisaikakauslehtien, postimyynntilueiden sekä myyninedistämisen käytettävien painotuotteiden valmistuksen kehittämiseen.

Markkinoinnin kehittämiseksi jo usean vuoden aikana suoritettu työ osoittautui menestykselliseksi. Markkinoilta onnistuttiin hankkimaan kiinteitä töitä koko vuodeksi edellisvuotta runsaammin. Tilauskanta muodostui näin ollen hyväksi, ja lähes koko kapasiteetti oli täysimääräisesti käytössä.

Huolimatta kilpailijoiden toimenpiteistä onnistuttiin ulkopuolisen myynnin suhteellista kannattavuutta kohottamaan. Erityisen merkittävä oli myönteinen kehitys vientimyynnissä, jonka markkinointivastuu oli aikaisempien vuosien tapaan Finnprintillä. Vuoden loppupuolella vientinäykymät jälleen heikkenivät lähinnä Norjan markkinoilla tapahtuneen taantumajohdosta.

Aku Ankka -lehden levikin kehitys

Sanomapainon merkittävimmät asiakkaat oman yhtiön lisäksi olivat Anttila, Valitut Palat sekä A-lehdet. Ulkopuolisten töiden osuus Sanomapainon kokonaismyynnistä oli lähes sama kuin edellisenä vuonna, eli n. 50 %.

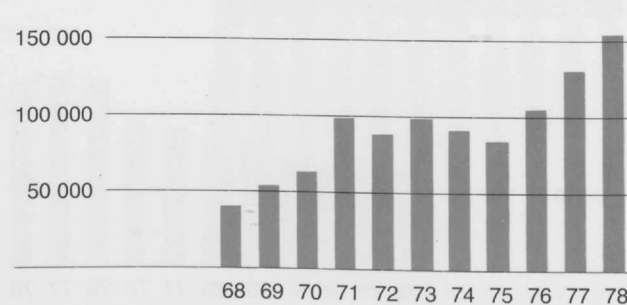
Palkankorotusten ohella eniten kustannusten nousuun vaikuttava tekijä oli paperin hinnan korotus, eniten käytettyjen laatuojen osalta n. 12–14 %. Henkilökustannusten nousua hidasti kuitenkin sosiaaliturvamaksujen alennus, ja paperin hinnankorotuksia lukuunottamatta jäivät muiden tärkeimpien raaka-aineiden hintojen nousut inflaatiokehitystä alhaisemmalle tasolle.

Tuotannossa tapahtui 4-värikuvatutannon määrässä 6 %:n kasvu. Sen sijaan ladottujen merkien määrä aleni 10 %:lla. Rotaatiokoneiden tuotantomäärät kasvoivat 3 %, ja arkkikoneilla kirjattiin 15 %:n nousu. Sitomo-osastoilla tuotannon keskimääräinen volyyymi jäi lähelle edellisvuoden tasoa, kasvun ollessa 1 %. Paperin kulutus nousi 6 %.

Uusien tuotteiden valmistuksessa oli lokakuussa käyttöön otetulla Harris M 1000 A erikoisrotaatiolla tärkeä merkitys. Neliväripainatuksen lisäksi tämä kone suorittaa tarvittaessa myös tuotteen jatkokäsittelyn, kuten lisätaitamisen, liimauksen, perforoinnin, numeroinnin ja katkaisuleikkauksen. Rotaation lisäksi merkittävin investointi oli Hell DC 300 laser-skanneri, joka kohotti reproduktio-osaston tuotantokykyä ja paransi 4-värikuvien laatua.

Työolosuhteiden parantamiseksi jatkettiin melunsuojastoimenpiteitä painohallissa. Vuoden aikana äänieristettiin kaksi offsetrotaatiota meluseinillä.

Kodin Kuvalehden levikin kehitys

Aikakauslehdet

Kodin Kuvalehden kehitys oli erityisen suotuisa. Levikki nousi nyt seitsemännen kerran peräkkäin. Koko vuoden keskiarvo oli 158.241 kpl, ja toisella vuosipuoliskolla levikki oli lähes 34.000 kappaletta suurempi kuin edellisen vuoden vastaavana kautena. Ilmoitussivuja myytiin 594 kpl eli 148 sivua enemmän kuin v. 1977.

Me naiset -lehti oli toisella vuosipuoliskolla maamme suurin viikoittain ilmestyvä naistenlehti. Vuoden keskilevikki oli 133.619 kpl. Lehden asema alan kentässä vahvistui ja vakiintui. Ilmoitusmyynti, 599 sivua, sisältää 41 sivua lisäystä edelliseen vuoteen verraten.

Suuri Käsityökerho vahvisti edelleen asemaansa markkinoiden suurimpana käsityöalan lehtenä. Sen levikki nousi 6,3 % päätyen lukuun 113.261 kpl.

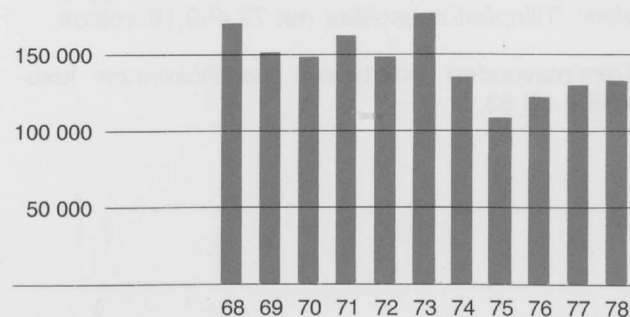
Aku Anka ja Kansa Taisteli — miehet kertovat -lehtien levikkeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Kirjat

Kirjatuotannossa keskityttiin entistä selvemmin lasten kirjallisuuteen. Päätuotteita olivat sarjakuvakirjat ja Lasten Oma Kirjakerho, jossa vuoden päättyessä oli 28.405 aktiivijäsentä. Lastenkirjojen tuotanto saavutti ennätysmyynnin sekä käännös- että kotimaisen kirjallisuuden osalta. Viimeksi mainittuihin kuuluvas-ta teoksesta Omenannahkakengät sai tekijä Eeva Salo valtion palkinnon. Tämä kirja sai myös Kirjataiteen komitean valiokirjamaininnan.

Sama kunniainninta annettiin teokselle Puhvelista Punatulkkuun — Helsingin vanhoja kortteleita.

Me naiset -lehden levikin kehitys

Suosittua suurikokoista Walt Disney -kirjojen sarjaa jatkettiin nimikkeellä Aku Ankan toivesarjat, jonka 10.149 kappaletta suuruinen painos myytiin loppuun.

Kaikkiaan julkaistiin 37 uutta nimikettä ja 14 uusintapainosta. Kirjojen myynti, yhteensä n. 2.261.000 kappaletta, oli lähes 308.000 kpl enemmän kuin edellisenä vuonna.

Erikoistuotteet

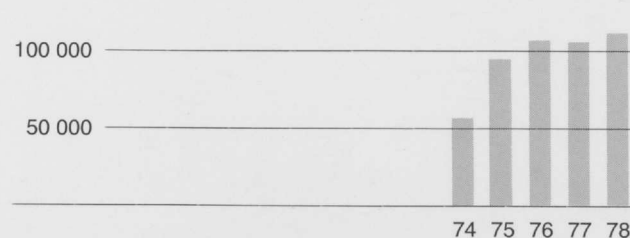
Tähän ryhmään kuuluvia graafisia tuotteita olivat ruokakorttisarja Kotikeittiön Parhaat sekä lasten oppi- ja askartelukerho Onnimannin Oppileikit. Ruokakorteilla oli vuoden päättyessä 26.324 tilaajaa, askartelukerholla 7.762 jäsentä. Kummassakin oli lievää laskua edellisvuotisesta.

Lehtien lukijapalveluna toimiva tavaramyynti kehittyi suotuisasti. Kaikkiaan myytiin 62.300 tavarayksikköä. Erikoistuotteiden valikoimassa oli 222 nimikettä, vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna 166.

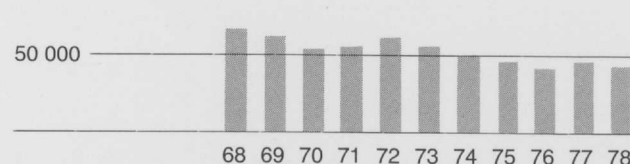
Aikakauslehtien, kirjojen ja erikoistuotteiden kokonaismyynnistä tuoteryhmien osuudet olivat seuraavat:

lehtien tilaukset, irtonumerot ja muu myynti	65,2 %
ilmoitukset	10,3 %
kirjat	16,3 %
erikoistuotteet	8,2 %

Suuren Käsityökerhon jäsenlehden levikin kehitys

Kansa taisteli — miehet kertovat -lehden levikin kehitys

Tytäryhtiöt

Finnvisuals Oy

Kertomusvuoden aikana Finnvisuals Oy:llä oli kolme toiminta-aluetta: koulutusohjelmien markkinointi, videon seuranta ja videoon liittyvien tuotteiden suoramynti.

Koulutusohjelmien alueella keskityttiin markkinoinnin tehostamiseen, ja vain kaksi uutta ohjelmaa versioitiin suomeksi. Vuokratapahtumien määrä kasvoi lähes kolmeensataan. Yhteistyö emoyhtiön ammattikoulun kanssa tiivistyi koulun ryhdyttyä käyttämään Finnvisuals Oy:n ohjelmia Finnvisuals Oy:n tiloissa ja välinein.

Loppuvuodesta 1978 neuvoteltiin valmiiksi tiettyjen koulutusohjelmien edustussopimus englantilaisen McGraw-Hill Films -yhtiöiden kanssa.

Videon seurannassa keskityttiin kuluttajavideon tuloon sekä laitteiston että varsinkin ohjelmiston osalta.

Videoon liittyviä suoramyyntituotteita olivat tv-pelit ja Betamax-kuvakasettinahhoittimet lisälaitteineen.

Yhtiön taloudellisia tavoitteita ei saavutettu, ja toiminnan uudelleen järjestely osoittautui tarpeelliseksi. Tilinpäätös osoittaa mk 15.261,09 tappiota.

Henkilökunnan lukumäärä toimintavuoden päättyessä oli 4.

Lehtikuva Oy

Yhtiön toiminta oli kuluneena vuonna vilkasta. Erityisesti lisääntyivät merkittävien kansainvälisten uutistapahtumien kuvaukset. Tämä sekä värin käytön kasvanut merkitys kuvamarkkinoilla lisäsivät voimakkaasti värikuvien tuotantoa, jonka osuus yhtiön liikevaihdosta nousi viidesosaan.

Ulkomailla suoritetuista kuvaustehtävistä tärkeimpiä olivat Ranskan parlamenttivaalit, terroritoiminta Italiassa, Ruotsin kuningasparin valtiovierailu Neuvostoliittoon, Paavin kruunajaiset ja Iranin tapahtumat. Menestyksellisen kuvaustoiminnan ansiosta yhtiö pystyi ensimmäisenä toimittamaan kansainväliselle lehdistölle kysyttyä kuva-aineistoa mm. Amoco Cadizin öljykatastrofista sekä presidentti Kenyattan kuolemasta.

Merkittävimmät kotimaiset kuvaustapahtumat olivat hiihdon MM-kisat Lahdessa, lentokonekaappaus Oulussa sekä Rissalan ja Hangon onnettomuudet.

Toimintakapasiteetin lisäämiseksi ja tekniikan ajanmukaistamiseksi suoritetuista hankinnoista huomattavin oli VTT:n projektityönä Lehtikuvaa varten kehitämä, muuntelukykyinen telefotovaihde. Uusi vaihde kasvattaa kuvanvälityskapasiteetin kaksinkertaiseksi. Tekninen uutuus oli myös telefotokuvien välittäminen laivaradiopuheluina.

Kaupallinen osasto keskittyi vahvistamaan toimintaansa entisillä alueillaan; etenkin elintarviketeollisuuden kuvaukset lisääntyivät. Yksittäisistä kuvaustapahtumista huomattavimmat olivat Finlandia-hiihdon kuvaus sekä laaja multivisiotyö teollisuuden piiristä Taloudelliselle tiedotustoimistolle.

Studio suoma mahdollisuus monipuolisempiin ja tilaa vaativiin kuvaustöihin lisäsi asiakasmäärää erityisesti mainostoimistojen osalta. Myynti tälle asiakasryhmälle nousi vuoden aikana yli kaksinkertaiseksi.

Tekniikan ja työmenetelmien ajanmukaistamisen sekä menestyksellisen kuvaus- ja myyntitoiminnan ansiosta yhtiön taloudellinen tulos muodostui tyydyttäväksi. Tilinpäätös osoittaa mk 72.489,16 voittoa.

Toimintavuoden päättyessä henkilökunnan lukumäärä oli 53.

Oy Linguaphone Ab

Yhtiö siirtyi tilivuotensa päättyessä 15. 12. 1978 Sanoma Osakeyhtiön omistukseen.

Kiinnostus vieraiden kielten opiskeluun oli edelleen voimakkaassa kasvussa, ja markkinoiden kasvun myötä kiristyi kilpailu. Alalle tuli uusia yrittäjiä, ja vanhat lisäsivät markkinointiponnistuksiaan. Myös Linguaphone Institute Ltd., Lontoo investoi voimakkaasti tuotekehittelyyn.

Vuonna 1978 Oy Linguaphone Ab ei täysin päässyt myyntitavoitteisiinsa, mutta tiukan kulujen seurannan ansiosta tulostavoite saavutettiin.

Toimintavuonna valikoimassa oli 34 eri kieltä ja 242 eri kielikurssia, joita markkinoitiin pääasiassa yksityisille kuluttajille. Yksityisille ja laitoksille tarjottiin Minilab pienoiskielistudioita, joiden opetuspaketit sisälsivät 7 yleiskielen ja 3 kaupallisen kielen kurssia.

Uutuuksina tulivat markkinoille arabian kielen kurssit ja English for Businessmen, molemmat myös laajennettuina Minilab-sovellutuksina.

Yhtiön toiminnan taloudellinen tulos oli kireässä suhdanne- ja kilpailutilanteessa tyydyttävä. 15. 12. 1978 päivätty tilinpäätös osoittaa mk 33.837,81 voittoa.

Toimintavuoden päättyessä henkilökunnan lukumäärä oli 11.

Ammattikoulu

Sanoma Osakeyhtiön Ammattikoulu toimi vuonna 1978 kolmella pääsektorilla: graafinen koulu, toimittajakoulu ja toimihenkilökoulu.

Graafinen koulu järjesti toimintavuonna 1978 yhteensä 117 koulutustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 1.047 henkilöä.

Toimittajakoulun 8. peruskurssilta päätti joulukuussa 1978 opiskelunsa 23 henkilöä. Koulussa järjestettiin lisäksi lukuisia alan jatkokoulutustilaisuuksia yhteensä 37, joihin osallistui yhteensä n. 500 henkilöä.

Toimihenkilökoulun ohjelmaan kuuluivat toimihenkilökoulutuksen lisäksi esimieskoulutus ja yleiskurssit. Luonteeltaan koulutustoiminta oli jatko- ja täydennyskoulutusta sekä yhtiön eri projektien edellyttämää uudelleen koulutusta. Toimihenkilöiden koulutustilaisuuksia oli 76 ja osallistujia 635. Esimieskoulutusta annettiin 18 tilaisuudessa, niihin osallistui yhteensä 277 henkilöä. Yleisten kurssien lukumäärä oli 62 ja osallistujia yhteensä 621.

Ammattikoulun koulutustilaisuuksia oli toimintavuonna 1978 yhteensä 311 ja osallistujamäärä yhteensä 3.101 henkilöä.

Koulutuksen sisältösuunnittelusta ovat huolehtineet graafisen alan, toimittajien ja toimihenkilöiden koulutustoimikunnat sekä niiden asettamat työryhmät.

Henkilökunta

Vahvuudet ja vaihtuvuus

Sanoma Osakeyhtiön vakinaisessa palveluksessa oli toimintavuoden lopussa 2.258 henkilöä. Näistä toimihenkilöitä oli 757, myyntihenkilöitä 23, toimittajia 394 ja työntekijöitä 1.084. Suur-Helsingin alueella oli lehdenjakajia 827 ja muualla Suomessa 861, yhteensä 1.688 jakajaa. Prosenttipalkkaisia asiamiehiä oli 3.411 henkilöä.

Henkilömäärällisesti suurin oli sanomalehtiryhmä, jossa työskenteli 1 236 henkilöä. Sanomapainon henkilömäärä oli 580 ja aikakauslehti- ja kirjaryhmän 93. Esikuntaryhmistä hallintoryhmässä työskenteli 203 henkilöä, talousryhmässä 112 ja suunnittelu- ja kehitysryhmässä 12 henkilöä. Ylintä johtoa ja erikoistehävissä työskenteleviä henkilöitä oli 22.

Henkilöstön vaihtuvuutta kuvaava prosentti oli koko henkilöstön osalta 5,4. Henkilöstöryhmittäin se vaihteli toimihenkilöiden ja työntekijöiden 4,8 prosentista toimittajien ja myyntihenkilöiden lähes 8 prosenttiin.

Toimintoryhmittäin vaihtuvuusprosentti oli hallintoryhmässä suurin, lähes 11, Sanomapainossa ja talousryhmässä pienin, n. 2,5. Välille sijoittuivat sanomalehtiryhmä sekä aikakauslehti- ja kirjaryhmä run-

saasti 6 prosentilla. Sanomalehdenjakajilla eroprocentti oli 24,5 ja asiamiehillä 7,1.

Henkilökunnan työstä poissaoloprosentti vuosilomia lukuunottamatta, mutta asevelvollisuuden suorittaminen ja äitiyslomat mukaan lukien oli kuukausikeskiarvona 4,74 %.

Pitkäaikaisesta palveluksesta yhtiössä palkittiin ansiomerkein 141 henkilöä. Heistä oli yksi henkilö ollut yhtiön palveluksessa 45 vuotta, 6 henkilöä 40 vuotta, 9 henkilöä 35 vuotta, 22 henkilöä 30 vuotta, 30 henkilöä 25 vuotta ja 73 henkilöä 20 vuotta.

Työterveys ja turvallisuus

Terveydenhoitajien vastaanotoilla kävi vuoden aikana 14.258 potilasta (15.296 vuonna 1977) ja lääkärin vastaanotoilla 4.608 (4.806). Terveystarkastuksia tehtiin kaikkiaan 607.

Maaliskuussa aloitti toimintansa uusi Sanomalan terveysasema.

Palkat ja sosiaalikulut

	1978	1977
Maksetut palkat	151.100.231,22	135.691.940,41
Em. summiin sisältyvät sairaus- ja äitiyslomapalkat	3.545.382,57	3.312.678,75
Vuosilomapalkat	19.519.811,74	17.650.074,29
	23.065.194,31	20.962.753,04
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	12.594.453,86	12.196.606,97
TEL ja LEL-vakuutusmaksut	11.432.255,00	13.019.312,30
Tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut	2.627.887,21	1.816.671,61
Henkilökunnan kuljetus	372.534,44	287.089,33
Työvaatteet	111.666,97	142.394,69
Muut	1.814.140,05	1.314.808,45
	28.952.937,53	28.776.883,35
Palkat	128.035.036,91	114.729.187,37
Sosiaalikulut	52.018.131,84	49.739.636,39
	180.053.168,75	164.468.823,76

Kolmessa toimipisteessä järjestettyyn perinteiseen verenluovutustilaisuuteen osallistui 318 henkilöä.

Työolosuhteiden tutkimiseksi ja mahdollisten terveyshaittojen löytämiseksi suoritettavat mittaukset kohdistuivat mikroaaltosäteilyyn, liuottimiin, pölyyn, öljysumuun, hiilimonoksidiin, meluun, lämpötilaan ja vaistukseen.

Sanomapainossa sattui 4.12. 1978 työtaturma, jossa koneasentaja Keijo Tuomi menetti henkensä.

Työsuojelutoiminnan yhteistyöeliminä toimivat yhtiön työsuojelutoimikunta ja toimihenkilöiden ergonomiaryhmä.

Sisäinen tiedotustoiminta

Sanoma Osakeyhtiö julkaisi edelleen 7 numeroa henkilökuntalehti HESA:a ja 46 numeroa nopeaa tiedottamista palvelevaa Sanomia-tiedotuslehteä. Vastaavat asiamiesten sisäiseen tiedotustoimintaan tarkoitettavat lehdet olivat Asiamies ja Sanomain Asiamies-tiedotuksia.

Vapaa-aika

Sanoma Osakeyhtiön henkilöstön harrastus- ja virkistystoimintaa hoitavan Sanomain Kerho r.y:n toistakymmentä alajaostoa huolehtivat henkilöstön vapaa-ajantoiminnasta yhtiön tukemina. Koko henki-

löstölle perheenjäsenineen järjestettiin lisäksi talvipäivät hiihtokilpailuineen, kevätpäivä rastikävelyineen, juhannusjuhlat tansseineen ja syyskisa yleisurheilun merkeissä.

Näistä tilaisuuksista kolme ensimmäistä järjestettiin Jalassaassa, Lohjan kunnassa sijaitsevassa vapaa-ajanviettopaikassa, jonka toiminta toisena käyttövuotena selvästi vilkastui sekä kesänviettopaikkana että koulutus- ja kokouskäytössä. Kaikkiaan alueella vieraili majoitushuoneissa, asuntovaunuissa ja teltoissa yöpyen tai päiväkäynneillä yhteensä 5.880 henkilöä.

Rukatunturilla Kuusamossa sijaitsevan majan käyttö oli vilkasta kautta vuoden.

Eläkeläiset

Sanoma Osakeyhtiön Eläkesäätiö s.r:n eläkettä saavia eläkeläisiä oli toimintavuoden lopussa 652 henkilöä. Näistä 453 sai vanhuuseläkettä, 110 työkyvyttömyyseläkettä ja 89 perhe-eläkettä. Eläkesäätiön hallitus kokoontui neljä kertaa tekemään eläke- ja eläkeasioihin liittyviä päätöksiä.

Eläkeläisten harrastustoiminta jatkui vilkkaana. Sanomain Seniorit r.y:n vuosikokoukseen tammikuussa ja joulujuhlaan osallistui runsaasti osanottajia. Matkoja tehtiin kuusi kotimaahan ja neljä ulkomaille. Jalassaareen tehty kesäretki kuului jo toistamiseen ohjelmaan. Eri tilaisuuksiin osallistui yhteensä 855 eläkeläistä.

Tuloslaskelma prosentteina liikevaihdosta

	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Myyntituotot	122,8	122,8	122,5	124,9	127,7	129,7
Myyntin oikaisuerät	- 22,8	- 22,8	- 22,5	- 24,9	- 27,7	- 29,7
Liikevaihto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Muuttuvat kulut	- 67,1	- 66,2	- 67,3	- 65,5	- 58,5	- 59,0
Myyntikate	32,9	33,8	32,7	34,5	41,5	41,0
Kiinteät kulut	- 27,8	- 27,0	- 28,3	- 25,4	- 24,8	- 24,1
Käyttökate	5,1	6,8	4,4	9,1	16,7	16,9
Poistot	- 3,7	- 3,0	- 2,5	- 5,5	- 15,2	- 14,9
Liikevoitto	1,4	3,8	1,9	3,6	1,5	2,0
Muut tuotot ja kulut	+ 1,4	+ 2,9	+ 3,0	+ 3,0	+ 2,5	+ 1,6
	2,8	6,7	4,9	6,6	4,0	3,6
Varausten muutos	- 0,7	- 3,3	- 1,1	- 0,7	-	-
Korkokulut	- 1,0	- 1,4	- 1,6	- 2,4	- 2,8	- 2,8
Tuloslaskelman verot	-	-	-	- 1,7	- 0,6	- 0,1
Tilikauden voitto	1,1	2,0	2,2	1,8	0,6	0,7

Eräitä tunnuslukuja

Nimellisarvoina

	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Liikevaihto/hlö 1	78.115,3	91.801,8	110.746,2	132.783,2	155.841,1	181.193,8
Liikevaihto/hlö 2	52.119,5	69.122,0	64.889,3	77.185,0	89.606,7	131.894,2
Liikevaihto/hlö 3	20.763,3	28.241,2	33.348,1	40.110,7	48.376,2	55.611,8
Maks. palkat per hlö	15.624,9	18.861,2	21.409,5	25.342,1	28.869,9	32.446,8
Sos.kulut per hlö	5.159,6	7.019,9	8.392,0	10.989,2	12.516,3	13.182,5
Henkilökulut per hlö	20.784,5	25.881,1	29.801,5	36.331,3	41.386,2	45.629,3
Henkilökulut % lv:sta	49,7	46,7	45,9	47,1	46,2	44,0

Vuoden 1978 rahan arvoksi muunnettuina

Liikevaihto/hlö 1	142.638,5	134.765,0	143.194,8	154.161,3	163.633,1	181.193,8
Liikevaihto/hlö 2	95.170,2	101.471,1	83.901,8	89.611,8	94.087,0	131.894,2
Liikevaihto/hlö 3	37.913,8	41.458,1	43.119,1	46.568,5	50.795,0	55.611,8
Maks. palkat per hlö	28.531,1	27.688,2	27.682,5	29.422,2	30.313,4	32.446,8
Sos.kulut per hlö	9.421,4	10.305,2	10.850,9	12.758,5	13.142,1	13.182,5
Kaikki henkilökulut per hlö	37.952,5	37.993,4	38.533,4	42.180,7	43.455,5	45.629,3
Henkilökulut % lv:sta	49,7	46,7	45,9	47,1	46,2	44,0

Liikevaihto/hlö 1 = liikevaihto jaettuna kiinteissä toimipaikoissa työskentelevien lukumäärällä

Liikevaihto/hlö 2 = liikevaihto jaettuna ed. + 1/2 jakajien määrästä

Liikevaihto/hlö 3 = liikevaihto jaettuna henkilökunta + jakajat + asiamiehet

Lehtien levikit

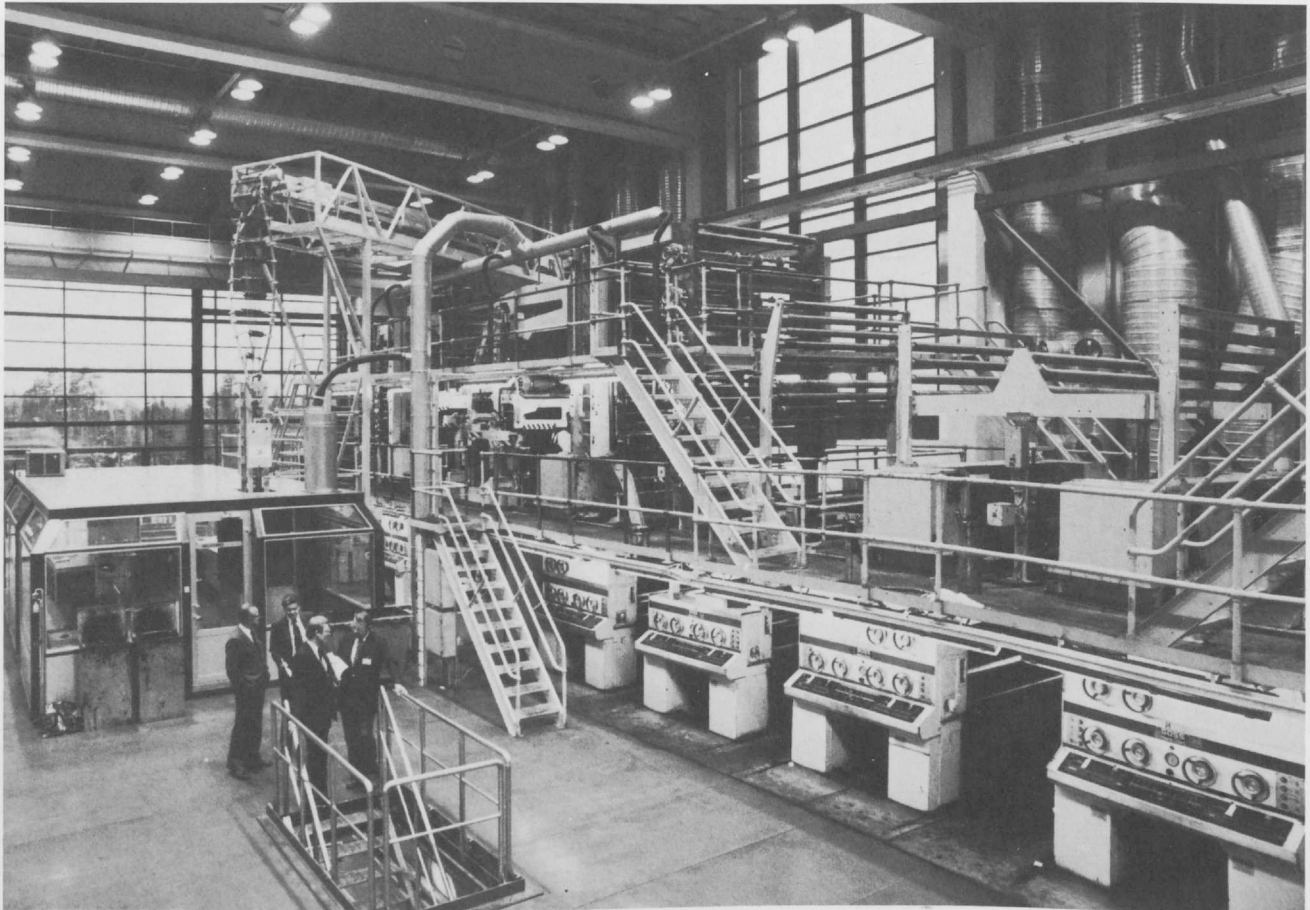
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
HS	274.600	289.704	305.016	311.438	318.953	327.275	346.910	356.945	368.351
HS-sunn.	315.500	334.173	349.392	355.116	359.130	365.809	391.971	405.185	420.063
IS	63.165	70.481	83.085	79.983	89.778	98.045	120.080	122.024	118.063
MN	151.619	166.725	150.289	182.619	142.015	110.618	123.872	128.483	133.619
AA	250.668	279.754	309.155	315.877	313.139	317.571	303.703	295.163	291.890
KK	69.472	101.915	90.639	100.475	91.611	86.448	104.682	127.232	158.241
KT	53.696	55.413	60.533	55.867	50.944	47.846	43.886	46.093	43.197
SK	—	—	—	—	56.752	97.307	106.753	106.572	113.261

Luvut ovat ao. vuoden aikana suoritetun virallisen levikintarkastuksen keskiarvoja

Toisen vaiheen käynnistys 15.—16. 11. 78. Mukana Mr. Hal Lowry, MGD Graphic Systems Group, Sanoma Osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja Aatos Erkko ja tuotantojohtaja Hannu Kilttilä. Koneen ääressä oikealla Unto Lauronen ja vasemmalla Pentti Hakala.

Painohallissa vierailivat Rockwell Internationalin toimitusjohtaja Robert Anderson (etualalla) ja varatoimitusjohtaja Alonzo Kight (taka-alalla), isäntinä toimitusjohtaja Väinö J. Nurmimaa ja varatoimitusjohtaja Jaakko Rauramo.

Yleisnäkymä painolevynvalmistuksesta. Etualalla on painokoneen ohjausjärjestelmään kuuluva sivun tummuuden esiasetuslaitteisto. Taustalla näkyvä punainen valo tulee Laser-sivunsiirtohuoneesta.

Rullataso. N. yhden tonnin painoiset rullat kulkevat kuljettimen avulla rullanvaihtajan luo; näillä rullanvaihtajilla voidaan siirtyä tyhjästä rullasta täyteen rullaan painokoneen vauhtia hiljentämättä.

Työntekijöiden taukokuone. Taustalla postituksen ns. kontintäyttölaitteisto.

Yleisnäkymä postituksen valvomosta, josta voidaan seurata lehtien postituksen edistymistä ja lastausta autoihin.

Ansiomerkkien jakotilaisuus Sanomalan ravintolassa 16. 11. 1978.

Henkilökunnan uima-allas.

TES-tiedot ja luottamushenkilöt

Sopimukset 31. 12. 1978

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Kirjatyöntekijäin Liiton välinen työehtosopimus — voimassa 28.2. 1979 asti.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Sanomalehtimiesten Liiton välinen työehtosopimus — voimassa 31.3. 1980 asti.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liiton välinen työehtosopimus — voimassa 28.2. 1979 asti.

Suomen Työnantajain Keskusliiton ja Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliiton välinen runkosopimus — voimassa 28.2. 1979 asti. Runkosopimukseen liittyvä Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton sekä Suomen Faktoriliiton ja Teknisten liiton välinen työehto- ja palkkasopimus — voimassa 31.3. 1981 asti.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliiton välinen työehtosopimus — voimassa 28.2. 1979 asti.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Liiketyöntekijäin Liiton välinen työehtosopimus, jossa 31.3. 1977 päivätyn pöytäkirjan mukaan sopimusosapuoleksi tuli Liiketyöntekijäin Liiton tilalle Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto — voimassa 28.2. 1979 asti.

Majoitus- ja ravitsemisliikkeiden työntekijöitä koskeva työehtosopimus — voimassa 29.2. 1980 asti.

Kiinteistöalan talonmiehen työtä ja siivousta koskeva työehtosopimus — voimassa 28.2. 1979 asti.

Rotaatio, päivävuoro
Rotaatio, yövuoro
Postitus, päivävuoro
Postitus, yövuoro
Kunnossapito

Voitto Salo
Heikki Kuikka
Anni Torkkeli
Väinö Saloniemi
Karl Källman

Sanomapaino

Varapääluottamusmies

Pertti Liinkangas

Hiomontie
Foto-lito
Latomo
Paino
Sitomo
Postitus
Kunnossapito

Jorma Tuuli
Mauri Auvinen
Reijo Kolunkulma
Laine Lahdelma
Saima Helli
Pentti Lindstedt

Strömbergintie
Lomakepaino
Paino
Sitomo

Martta Kaivola
Pertti Liinkangas
Seija Palonen

Puhelinpalvelu

Riitta Laurikainen
15.8. 1978 alkaen

TOIMITUKSELLISET TYÖNTEKIJÄT

Pääluottamusmies
Varapääluottamusmies
Helsingin Sanomat
Helsingin Sanomat
aluetoimitukset
Iltä-Sanomat
Aikakauslehdet
29.4. 1978 alkaen

Oili Tolvanen
Reino Lantto
Reino Lantto

Pyry Lapintie
Kari Valtonen
Sirkka Tilus
Helena Hämäläinen

Lehtikuva Oy

Pääluottamusmies
Varapääluottamusmies

Ritva Ekroos
Ari Ojala

Luottamushenkilöt

KIRJATYÖNTEKIJÄT

Pääluottamusmies Teuvo Hörkkö

Sanomalehtipaino

Varapääluottamusmies Pentti Käyhkö
Latomo Pentti Käyhkö
Stereotypia Martti Uski
18.5. 1978 alkaen Heikki Hartikainen
Kuvalaatta Matti Sirén

GRAAFISET TOIMIHENKILÖT

Pääluottamusmies
Varapääluottamusmies
Talous- ja hallintoryhmä
Tilausliikenneosasto
Keskusta
1.7. 1978 alkaen
Pitäjänmäki
Asiakaspalvelukonttorit,
asioimistot, jakelukonttorit
1.11. 1978 alkaen
Levikkiosasto tilausedust.

Irma Seppälä
Lauri Koski
Tuula Pulkkanen
Ritva Marjanen
Sinikka Nyman
Hellin Touhonen
Irma Seppälä
Kirsti Vesterinen
Kanerva Kujo
Mikko Räihä

TEOLLISUUSTOIMIHENKILÖT

Pääluottamusmies	Iiris Lindman
Varapääluottamusmies	Ritva Myllymäki
Hallintoryhmä	Ritva Myllymäki
Keskusta	Taija Heinonen
Aikakauslehti- ja kirjaryhmä	Iiris Lindman

TEKNISET TOIMIHENKILÖT

Neuvotteleva yhdysmies	Aarni Pitkänen
Neuvottelevan yhdysmiehen varamies	Veikko Koskinen

Sanomalehtipaino yhdysmies	Leo Sutinen
--------------------------------------	-------------

Sanomapaino/Hiomontie yhdysmies	Runar Böhling
---	---------------

Sanomapaino/Strömbergintie yhdysmies	Veikko Koskinen
--	-----------------

AUTO- JA KULJETUSALA

Pääluottamusmies	Urho Pekkinen
Päivävuoro	Kullervo Ahola
Yövuoro	Juhani Heinonen

JAKAJAT

Helsingin sopimusalueella

Pääluottamusmies	Erkki Reinikka
17. 5. 1978 alkaen	Berta Nykyri
Varapääluottamusmies	Berta Nykyri
17. 5. 1978 alkaen	Eeva Miinin

Muulla maassa

Hamina	Terttu Taipale
Hyvinkää	Maija Hyttinen
Hämeenlinna	Inga Heikintupa
Imatra	Eeva Toikka
Inkeroinen	Annikki Tani
Järvenpää	Irma Lehtinen
Lahti	Anni Vilen
Lohja	Anja Kinnula
Lappeenranta	Helvi Hyypiä
Rauma	Kirsti Kanerva
Riihimäki	Anneli Mielonen
Tampere	Inkeri Manninen
Valkeakoski	Hellin Rantasalmi

Johtajisto 31.12.1978

Aatos Erkkö, hallituksen puheenjohtaja
Väinö J. Nurmimaa, toimitusjohtaja
Teo Mertanen, hallinnollinen päätoimittaja, varatoimitusjohtaja
Jaakko Rauramo, sanomalehtiryhmän johtaja, varatoimitusjohtaja

Jaakko Hannuksela, suunnittelu- ja kehitysryhmän johtaja
Heikki Huhtanen, Sanomapainon johtaja
Matti Peltonen, aikakauslehti- ja kirjaryhmän johtaja
Paul Strandén, hallintoryhmän johtaja
Martti Teräsalmi, talousryhmän johtaja

Sakari Almi, Ilta-Sanomien markkinointijohtaja
Pertti Huhtala, Helsingin Sanomien ilmoitusmyyntijohtaja
Matti Huopaniemi, Helsingin Sanomien markkinointijohtaja
Hannu Kilttilä, sanomalehtien tuotantojohtaja
Pertti Puolakka, Sanomapainon suunnittelujohtaja
Aleksis Stenvall, Sanomapainon markkinointijohtaja

Päätoimittajat

Sanomalehdet

Teo Mertanen, hallinnollinen päätoimittaja

Helsingin Sanomat

Heikki Tikkanen, vastaava
Keijo Kylävaara
Simopekka Nortamo

Ilta-Sanomat

Martti Huhtamäki, vastaava
Heikki Aarnio

Kodin Kuvalehti

Suuri Käsityökerho
Maire Varhela

Me naiset

Kerttu Saarela

Aku Anikka

Kirsti Toppari

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Finnvisuals Oy

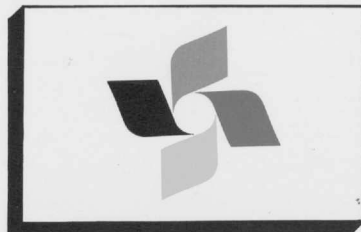
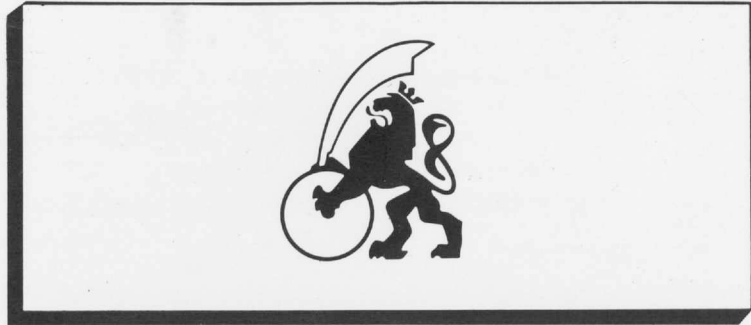
Ilkka A. Pulkkinen

Lehtikuva Oy

Patricia Seppälä

Oy Linguaphone Ab

Kari Hyytiäinen

Sanomapaino

Lehtikuva Oy

Finnvisuals Oy

Oy Linguaphone Ab